

Leren in de netwerkmaatschappij

Hans F. van Aalst
OECD/CERI

Voor de conferentie
"Leren in de 21ste eeuw"
4 en 5 november 1998
's-Hertogenbosch

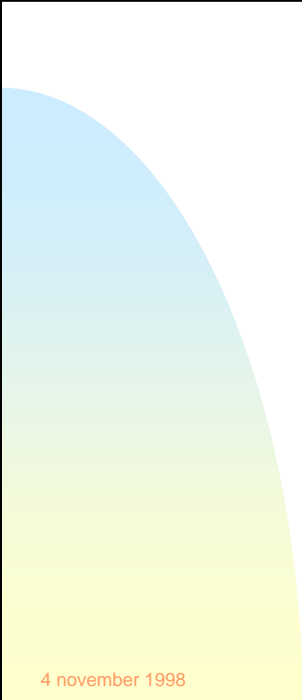
Onderwerpen

- Van Industriële naar
netwerkmaatschappij
- Trends, stuwende krachten
 - ◆ kennis
 - ◆ sociale textuur
 - ◆ internationalisering
- Consequenties voor leren
- Veranderen

4 november 1998

Leren in de 21ste eeuw

2

Van Industriële maatschappij naar Netwerkmaatschappij

- Agrarisch \Rightarrow Industrieel
- Industrieel \Rightarrow netwerk (kennis)
 - ◆ informatieel
- Kennis \Rightarrow Quantum

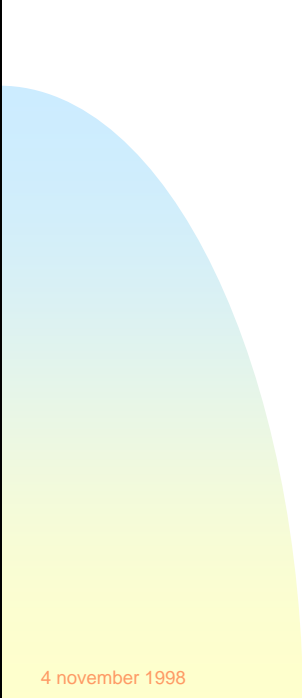
4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 3

Stuwende Trends

- Internationalisering
- Nieuwe technologieën en nieuwe media
- Kennisintensiteit
- Waarden
- Leefstijlen en sociale verbanden
- Demografie
- Welvaart en welzijn
- Werk en bedrijvigheid

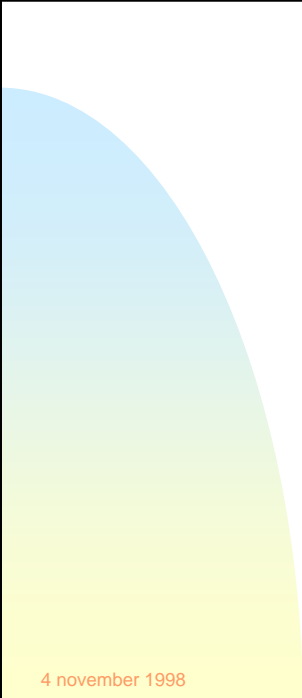
4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 4

Mega Trends

- **Kennisintensiteit**
 - ◆ Nieuwe technologieën en nieuwe media
- **Sociale textuur**
 - ◆ Waarden
 - ◆ Leefstijlen en sociale verbanden
 - ◆ Demografie
 - ◆ Welvaart en welzijn
 - ◆ Werk en bedrijvigheid
- **Internationalisering**

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 5

Kennis

- **Meer**
- **Anders:**
 - ◆ Wisselwerking *tacit* en gecodificeerde kennis
 - ◆ leren in innovatieve groepen
 - ◆ leren in netwerken

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 6

De wisselwerking tussen Tacit en gecodificeerde kennis

- **Socialiseren,**
delen van ervaring;
- **Externaliseren,**
dialogoog en gezamenlijke reflectie;
- **Doen;**
- **Combineren.**

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 7

Leren in Innovatieve groepen

- **Wisselwerking tussen *tacit* en gecodificeerde kennis**
 - Groepen leren ook
- **Bedoelingen**
 - Verandering en creatieve chaos
- **Tegenstrijdigheden en herhaling**
 - Metaforen en analogieën
- **Persoonlijke en lichamelijke ervaring**
 - Idealen, betekenissen, waarden.

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 8

Leren in netwerken

- **Aanbieders en vragers**
 - **Interactief**
 - **Zelforganisatie**
- **Richting, gezamenlijk doel**
- **Elektronische ondersteuning**
 - **Netwerken komen en gaan**
- **Alleen kleine netwerken zijn productief**

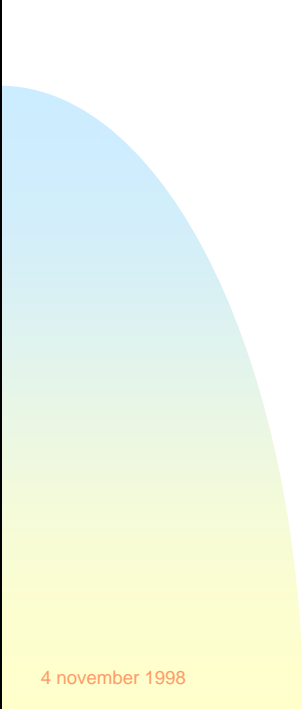
4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 9

Wat dit betekent

- * **micro keuzen**
- * **financiering van individuen in plaats van instituties**
- * **leerarrangementen**
- * **gespecialiseerde leraren**
- * **Intellectuele, persoonlijke en sociale intelligentie in balans**
- * **ICT buiten scholen**
- * **Richting, visie en motivatie**

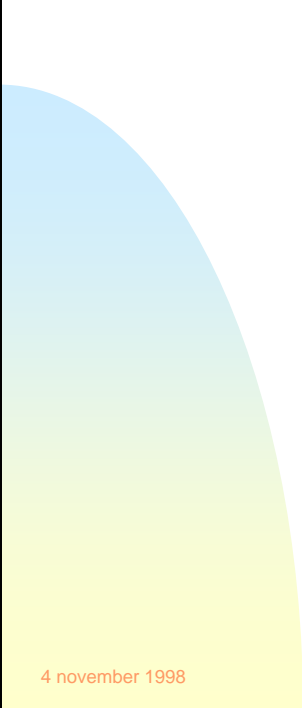
4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 10

Mega Trends

- **Kennisintensiteit**
 - ◆ Nieuwe technologieën en nieuwe media
- **Sociale textuur**
 - ◆ Waarden
 - ◆ Leefstijlen en sociale verbanden
 - ◆ Demografie
 - ◆ Welvaart en welzijn
 - ◆ Werk en bedrijvigheid
- **Internationalisering**

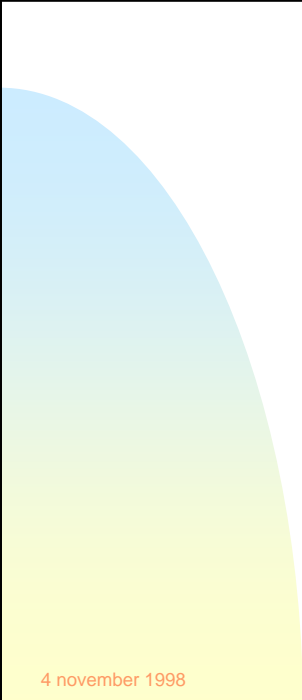
4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 11

Sociale textuur

- **Pluriformiteit**
- **Werk**
- **Identiteit**

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 12

Duurzame flexibiliteit

- **Onderwijs**
 - ◆ Leren in groepen
 - ◆ levenslang leren
- **Huishoudens**
 - ◆ leren een sleutelfactor
- **Gemeenschappen**
 - ◆ lerende netwerken
 - ◆ virtuele netwerken

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 13

Sociale cohesie, een taak van de school?

- **De staatsschool**
- **De gemeenschapsschool**

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 14

De gemeenschapsschool

- Klein
- gemeenschappelijke elementen
- coöperatief leren
- manifestatie van leerresultaten
- minder hokjes en niveaus
- langdurige relaties leraar - leerling
- zorg én leren
- teamteaching
- participatie van ouders
- betrokken bij besluitvorming

4 november 1998

Leren in de 21ste eeuw

15

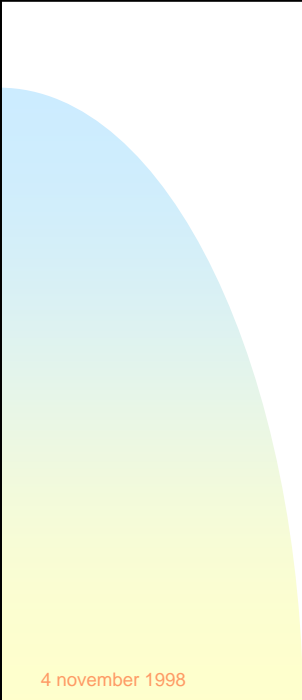
De Vraag

- ***Gaat de gemeenschapsschool samen met microkeuzen, individuele leerarrangementen en specialisatie van leraren?***

4 november 1998

Leren in de 21ste eeuw

16

Mega Trends

- **Kennisintensiteit**
 - ◆ Nieuwe technologieën en nieuwe media
- **Sociale textuur**
 - ◆ Waarden
 - ◆ Leefstijlen en sociale verbanden
 - ◆ Demografie
 - ◆ Welvaart en welzijn
 - ◆ Werk en bedrijvigheid
- **Internationalisering**

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 17

Onderwijs, een internationale zaak

- **Participatie in Internationale activiteiten (niet onderwijs)**
- **Participeren in internationale onderwijsprojecten Unesco, Wereldbank.**

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 18

Een nieuwe kennisbasis voor onderwijs

- De kennisproducerende school
- Kennismanagement
 - ◆ kennis netwerken
 - ☞ ervaring van private instellingen

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 19

Het succes van het massaonderwijs

- Wortels...
- En groei
- Herfsttij - grenzen aan de groei

4 november 1998 Leren in de 21ste eeuw 20

En toch..... levenslang leren

- **Paradox**
- **Eigenzinnige voorbeelden**
 - ◆ Scholen
 - ◆ Interessante partners
 - ◆ Jongeren
- **Strategische conversatie**
 - ◆ Trendanalyse
 - ◆ Scenario's

4 november 1998

Leren in de 21ste eeuw

21